

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (717-1025)

Ι. Παγίωση της Βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μικρά Ασία

7. Σχέσεις Βυζαντίου-Δύσης. Αγώνες για τη διατήρηση των ιταλικών κτήσεων

α. Ο Ελληνισμός της Ιταλίας:

• 8ος-6ος αιώνας π.Χ.: Β' Ελληνικός Αποικισμός → Έλληνες στη Σικελία και Ν. Ιταλία → Μεγάλη Ελλάς.

• 7ος-8ος αιώνας μ.Χ.: Μετοικεσίες Ελλήνων από την Ελλάδα στη Σικελία και Ν. Ιταλία, λόγω σλαβικών επιδρομών → ενίσχυση ελληνικού στοιχείου στις περιοχές αυτές.

• 10ος αιώνας μ.Χ.: Άραβες → κατάκτηση Σικελίας.

➤ Αποτελέσματα:

1. Στο Βυζάντιο έμεινε μόνο η Ν. Ιταλία.

2. Οι Σικελιώτες πύκνωσαν το ελληνικό στοιχείο της Ν. Ιταλίας.

• Βυζαντινή Νότια Ιταλία → Τρία θέματα:

1. Θέμα Λογγοβαρδίας.

2. Θέμα Καλαβρίας.

3. Θέμα Λουκανίας.

↓
Συνόρευε προς βορρά με κρατίδια που προσπαθούσαν να κρατήσουν την αυτονομία τους έναντι Βυζαντίου και Γερμανικού κράτους.

β. Η ιταλική πολιτική των Μακεδόνων - Σχέσεις με το Γερμανικό Κράτος:

• Δυτική ή ιταλική πολιτική αυτοκρατόρων Μακεδονικής δυναστείας:

α. Διατήρηση και επέκταση κτήσεων στην **Ιταλία**.

β. Απόκρουση: αραβικών επιθέσεων και γερμανικής απειλής.

1. Κωνσταντίνος Ζ΄:

✓ Αντάλλαξε πρεσβείες με δυτικούς ηγεμόνες για εξασφάλιση συμμάχων.

✓ Ηττήθηκε από τους Άραβες (μέσα 10ου αιώνα).

2. Νικηφόρος Φωκάς:

- Έναντι **Αράβων**: αμυντική πολιτική → συμμαχίες με ιταλούς ηγεμόνες.

- Έναντι **Γερμανών**: ✓ Σκληρή πολιτική στις διαπραγματεύσεις.

✓ Απέρριψε τις προτάσεις του Λιουτπράνδου
(πρεσβευτή του Όθωνα Α').

• Όθων Α': γερμανός ηγεμόνας → ίδρυσε τη Γερμανορωμαϊκή αυτοκρατορία.

• 951: Ανακηρύχθηκε βασιλεύς της **Ιταλίας**.

• 962: Στέφθηκε αυτοκράτωρ των **Ρωμαίων** (από τον πάπα στη Ρώμη)
[Θεωρήθηκε σκάνδαλο από τους Βυζαντινούς].

• 968: Έστειλε τον πρεσβευτή του **Λιουτπράνδο** στην Κωνσταντινούπολη.

Οι προτάσεις του: 1. Γάμος του διαδόχου του με βυζαντινή πριγκίπισσα.

2. Προίκα διαδόχου: οι βυζαντινές κτήσεις στη Ν. Ιταλία.

- **Νικηφόρος Φωκάς** → απέρριψε τις προτάσεις.
- **Λιουτπράνδος** → επέστρεψε άπρακτος στη Δύση.

3. Ιωάννης Τζιμισκής:

- ✓ Συνένωσε τα τρία ιταλικά θέματα και το **975** ίδρυσε το **καπετανάτο Ιταλίας**.
- ✓ Ακολούθησε μετριοπαθή πολιτική έναντι των Γερμανών.
- ✓ Επέτρεψε το γάμο της ανεψιάς του **Θεοφανώς** με τον **Όθωνα Β΄** (διάδοχο του Όθωνα Α΄) → έμμεση αναγνώριση του Όθωνα Α΄.
- ✓ Οι κτήσεις στη **Ν. Ιταλία** παρέμειναν στο **Βυζάντιο**.
- **972**: Γάμος **Θεοφανώς** με **Όθωνα Β΄** → μεγάλη πολιτική και πολιτιστική σημασία.
- **Θεοφανώ** → φορέας του **βυζαντινού πολιτισμού** στη **Γερμανία**.
- **Όθων Β΄** (973-983):
 - ✓ Αλαζονική συμπεριφορά.
 - ✓ Διέσχισε **Ν. Ιταλία** (που αποτελούσε βυζαντινό έδαφος).
 - ✓ Συγκρούστηκε με τους **Αραβες** στον **Κρότωνα** (λιμάνι της Ν. Ιταλίας) → Ηττήθηκε από αυτούς το **982**.

4. Βασίλειος Β΄:

- ✓ Αντιμετώπισε τις εξωτερικές απειλές με βοήθεια των **Βενετών** και των **Πισατών**.
- ✓ Παραχώρησε τα πρώτα **εμπορικά προνόμια** στους **Βενετούς**.
- **Μέσα 11ου αιώνα**: **Νορμανδοί**:
 - ✓ **Κατέκτησαν** πολλά εδάφη της Ν. Ιταλίας.
 - ✓ **Απειλή** για τις βυζαντινές κτήσεις της Ν. Ιταλίας.